

ספרות עברית וכללית

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שתיים ושלושה רבעים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.
פרק ראשון: שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת המאה ה-20)
פרק שני: סיפור קצר
פרק שלישי: רומאן ונובלה
פרק רביעי: דרמה
פרק חמישי: שיר שלא נלמד
- מארבעת הפרקים הראשונים בחר בשלושה, וענה על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק – 30 נקודות; סה"כ – 90 נקודות).
הפרק החמישי הוא חובה. ענה על השאלה שבו (10 נקודות).
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.
(2) חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.
(3) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.
(4) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

ה ש א ל ו ת

מהפרקים הראשון, השני, השלישי והרביעי (שאלות 1-20) עליך לענות על השאלות בשלושה פרקים בלבד, לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק – 30 נקודות).

פרק ראשון: שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת המאה ה-20)

אם בחרת בפרק השירה (שאלות 1-10), עליך לענות על שתי שאלות. כל שאלה על שיר מאת משורר אחר (לכל שאלה – 15 נקודות).

שירת ימי הביניים

1. בחר באחד משני השירים: "לבי במזרח" אן "יפה נוף", וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריהם.

לְבִי בְּמִזְרָח / יהודה הלוי

לְבִי בְּמִזְרָח וְאַנְכִי בְּסוֹף מְעָרָב –
 אֵיךְ אֶטְעֶמָה אֶת אֲשֶׁר אֶכֶל וְאֵיךְ יַעֲרֵב?
 אֵיכָה אֲשַׁלֵּם נְדָרַי וְאֶסְרִי, בְּעוֹד
 צִיּוֹן בְּחֶבֶל אֲדוֹם וְאֲנִי בְּכַבֵּל עָרָב?
 5 יִקַּל בְּעֵינַי עֹזֵב כָּל טוֹב סִפְרָד, כְּמוֹ
 יִקַּר בְּעֵינַי רְאוֹת עֶפְרוֹת דְּבִיר נַחֲרָב!

יִפֶּה נוֹף / יהודה הלוי

יִפֶּה נוֹף, מְשׁוֹשׁ תֵּבֵל, קִרְיָה לְמִלְךָ רָב,
 לָךְ נִכְסְפָה נַפְשִׁי מִפְּאַתִּי מְעָרָב!
 הַמּוֹן רַחֲמֵי נִכְמָר כִּי אֲזַכְּרָה קֶדֶם,
 כְּבוֹדְךָ אֲשֶׁר גָּלָה וְנוֹף אֲשֶׁר חָרַב.
 5 וּמִי יִתְּנֵנִי עַל כְּנָפֵי נְשָׁרִים, עַד
 אֲרוֹה בְּדַמְעָתִי עֶפְרָף וְיִתְעָרָב!
 דְּרִשְׁתִּיךְ, וְאִם מְלִכְךָ אֵין בְּךָ וְאִם בְּמִקּוֹם
 צָרִי גִלְעָדָךְ – נַחֵשׁ שָׂרְף וְגַם עֶקְרָב.
 הֲלֹא אֶת אֲבִינֶיךָ אֲחֻזֵּן וְאֶשְׁקֶם
 10 וְטַעַם רְגִבֶיךָ לְפִי מִדְּבַשׁ יַעֲרָב!

א. מה הם הרגשות שמבטא הדובר בשיר שבחרת? בתשובתך הבא מהשיר שתי דוגמאות

לרגשות אלה, והסבר אותן. (9 נקודות)

ב. הסבר כיצד שניים מהאמצעים האמנותיים בשיר שבחרת תורמים להדגשת רגשותיו של

הדובר. (6 נקודות)

שירת ביאליק

2. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

צַנַח לוֹ זֶזֶל / ח"ינ ביאליק

צַנַח לוֹ זֶזֶל עַל-גֶּדֶר וַיָּנֵם –
כֹּה לָשׁן אֲנֹכִי:
נָשַׁל הַפְּרִי – וּמַה-לִּי וּלְגִזְעִי,
וּמַה-לִּי וּלְשׁוֹכֵי?

נָשַׁל הַפְּרִי, הַפְּרַח כָּבֵר נִשְׁכַּח –
שָׁרְדוּ הָעָלִים –
יָרְגוּ יוֹם אֶחָד הַסַּעַר – וְנָפְלוּ
אֶרְצָה חֲלָלִים.

אֲחַר – וְנִמְשְׁכוּ לַיְלֹת הַזְּנוּעָה,
לֹא מְנוּחָה וְשֵׁנָת לִי,
כָּדָד אֶתְחַבֵּט בְּאֶפֶל וְאֶרְצִץ
רֹאשִׁי אֶל-כַּתְּלִי.

וְשׁוֹב יִפְרַח אֲבִיב, וְאֲנֹכִי לְבָדִי
עַל-גִּזְעֵי אֶתְלָה –
שָׁרְבִיט קָרַח, לֹא צִיץ לוֹ נִפְרַח,
לֹא-פְרִי וְלֹא-עֵלָה.

איזו עונה מעונות השנה מיוצגת בכל אחד מבתי השיר?
הסבר כיצד השימוש בעונות השנה המתוארות בשיר בונה את משמעותו.

3. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

לְבַדִּי / ח"ינ ביאליק

כָּלֶם נָשָׂא הָרוּחַ, כָּלֶם סָחַף הָאוֹר,
שִׁירָה חֲדָשָׁה אֶת-בְּקָר חַיִּיהֶם הֲרַנִּינָה;
וְאֲנִי, גִּזְלֵן רָךְ, נִשְׁתַּכַּחְתִּי מִלֵּב
מַחַת כֹּנֶסִי הַשְּׂכִינָה.

בְּדָד, בְּדָד נִשְׁאַרְתִּי, וְהַשְּׂכִינָה אֶף-הִיא
כִּנְף יְמִינָה הַשְּׂבוּרָה עַל-רֹאשֵׁי הָרַעֲיָדָה.
יָדַע לְבִי אֶת-לְבָהּ: חָרַד חֲרָדָה עָלַי,
עַל-בְּנָה, עַל-יְחִידָה.

כִּכְר נִתְגַּרְשָׁה מִכָּל-הַנְּוִיּוֹת, רַק-עוֹד
פָּנַת סֵתֵר שׁוֹמֵמָה וְקַטְנָה נִשְׁאָרָה –
בֵּית-הַמְדָּרֶשׁ – וְתַחֲכַס בְּצֵל, וְאֵהִי
עִמָּה יַחַד בְּצָרָה.

וּכְשֶׁכֵּלָה לְבָבִי לַחֲלוֹן, לְאוֹר,
וּכְשֶׁצָּר-לִי הַמְּקוֹם מִמַּחַת לְכִנְפָּה –
כִּבְשָׁה רֹאשָׁה בְּכַתְּפִי, וְדִמְעָתָה עַל-דָּף
גְּמָרְתִּי גִטְסָה.

חָרַשׁ בְּכַתָּה עָלַי וּתְתַרַּפֵּק עָלַי,
וּכְמוֹ שֶׁכָּה בְּכִנְפָּה הַשְּׂבוּרָה בְּעֵדֵי:
„כָּלֶם נָשָׂא הָרוּחַ, כָּלֶם פָּרְחוּ לָהֶם,
וְאוֹתֵר לְבַדִּי, לְבַדִּי...”

וּכְעֵין סִיּוֹם שֶׁל-קִינָה עֲתִיקָה מְאֹד,
וּכְעֵין תְּפִלָּה, בְּקִשָּׁה וְחֲרָדָה פְּאֻחַת,
שְׂמֵעָה אֲזִנִּי בְּבִכְיָה הַחֲרִישִׁית הַהִיא
וּבְדִמְעָה הַהִיא הַרוֹתַחַת –

כיצד בא לידי ביטוי לאורך השיר הקשר הרגשי העמוק בין הדובר לשכינה?
בתשובתך הראה גם כיצד הלשון הציורית מבטאת קשר זה.

שירת המאה ה-20

שירי לאה גולדברג

4. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

לתמונת אמא / לאה גולדברג

תמונתך כה שלוה. את אחרת:
קצת גאה ונבוכה על שאת - אמי.
מלנה בדמעה ובחיוך מותרת
ומעולם אינך שואלת: „מיז“

לא תמהת, לא רגזת, עת באתי אליך
מדי יום ביומו ואמרתי: „תגיז“
את הפל הבאת לי במו ידיך
רק מפני שאני - אני.

ויותר ממני את היום זוכרת
את יגון-ילדותי, ונפשך כבר פתרה:
עת תבוא אליך הבת הבוגרת,
היא תביא את יאוש תונגתה שבגרה.

כן. אבוא רצופה ולא אשאל לשלומך.
לא אבכה בחיקך, לא אלחש: „אמי!“
את תדעי:

זה שעזבני הנה לי יקר ממך
ולא תשאליני: „מיז“

הבת הבוגרת מגיעה להבנה של מערכת היחסים עם אמה כשהיא עומדת מול תמונת האם.
לאיזו הבנה הבת מגיעה, וכיצד הבנה זו מעוצבת בשיר?

5. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שיר יב מתוך: **אהבתה של תרזה די מון** / לאה גולדברג

מה יִשְׁאֲרוּ מְלִים, מְלִים כְּאִפֶּר
מֵאֵשׁ הַזֹּאת שָׁבָה לְבִי אֲבֵל,
מִחֶרְפְּתִי, מִכָּל אֲשֶׁרֵי הִדַּל
רַק אוֹתִיּוֹת הַחֲתוּמוֹת בְּסֶפֶר.

מִי יֶאֱמֵן בְּהַעֲלֵם הַגֵּל
בְּעֶצְמָתוֹ אֲשֶׁר אֵינָה חוֹרֶת –
לֹא גַם נוֹתֵר בְּכֶסֶת-חֹלּוֹת חוֹרֶת
סִמָּן שֶׁל מַנְעוּ, רְפָה וְקֵל?

פְּלִטָה אֶהְבְּתִי אֶת אֶלְמִנָּה,
וְדִיּוּמִים שְׁנֵי דָמְנוּ בַּחוּף
אֶקְסוּ אוֹתָם וַיִּשְׁאוּם הַרְחֵק.

חֵר מִשְׁתַּעֲמֵם בָּהֶם נוֹנֵעַ,
וּבְעוֹלָם חוֹפֵז וּבְכֶן-חֲלוּף
הַזְמַן בָּהֶם כִּילֵד יִשְׁחַק.

השיר עוסק בשני נושאים: הקשר בין אהבה לשירה והיחס של הקוראים לשירה. הסבר כיצד הלשון הציורית מבטאת נושאים אלה.

6. לפניך שיר א (בְּדֶרֶךְ) ממחזור השירים **משירי הבן האובד**.
קרא את השיר, וענה על השאלה שאחריו.

בְּדֶרֶךְ / לאה גולדברג

ובְּדֶרֶךְ אָמְרָה לוֹ הָאֶבֶן:
פְּעֻמָּיָה פְּכָדוֹ כָּל כָּךְ.
הָאֵתָה – אָמְרָה לוֹ הָאֶבֶן –
תַּחְזוֹר לְבֵיתָה הַנּוֹשֵׁכָה?

ובְּדֶרֶךְ אָמַר לוֹ הַשִּׁיחַ:
קוֹמְתָה שְׁחָה מְאֹד,
אֵיךְ תִּנְיַע – אָמַר לוֹ הַשִּׁיחַ –
אֵיךְ תִּנְיַע הַלֹּךְ וּמְעוֹד?

וְעָמְדוֹ צִיּוּנֵי הַדֶּרֶךְ
לֹא הִכִּירוּ בְּאִישׁ הַזֶּר,
וְהֵי צִיּוּנֵי הַדֶּרֶךְ
מִנְדַּקְרִים וְדוֹקְרִים כְּדֶרֶךְ.

ובְּדֶרֶךְ קָרְאָה לוֹ הָעֵץ:
שְׁסַחֲרֵה נְכָשׁוֹ בְּצֻמָּא!
וַיִּכְרַע וַיִּשָּׁתְּ מִן הַמַּיִם
וְדַמְעָה נָנְעָה בְּדַמְעָה.

הסבר והדגם מה משקפים המפגשים של הבן האובד עם כל העצמים שבדרך.
בתשובתך כתוב גם על הדומה ועל השונה בין מפגשים אלה.

שירי יהודה עמיחי

7. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

גֶשֶׁם בְּשֹׁדָה קָרֵב / יהודה עמיחי
לזכר ריקי

גֶשֶׁם יוֹרֵד עַל פְּנֵי רְעִי;
עַל פְּנֵי רְעִי הַחַיִּים, אֲשֶׁר
מְכַסִּים רְאשֵׁיהֶם בְּשִׁמְיָהּ –
וְעַל פְּנֵי רְעִי הַמֵּתִים, אֲשֶׁר
אֵינָם מְכַסִּים עוֹד.

האיפוק והצמצום מאפיינים שיר זה, אף כי מוצגת בו מציאות קשה וכוזבת.
הסבר והדגם קביעה זו על פי השיר.

8. קרא את השיר שלפניך וענה על השאלה שאחריו.

אָבִי / יהודה עמיחי

זָכַר אָבִי עֲטוּף בְּנֵי לָבָן
כְּפְרוֹסוֹת לְיוֹם עֲבוּדָה.

כְּקוֹסֶם, הַמוֹצִיא מְכוּכָעוֹ אֲרָנְבוֹת וּמְגֻדְלִים,
הוֹצִיא מִתּוֹךְ גּוֹפּוֹ הַקָּטָן – אֶהְבָּהּ.

נְהָרוֹת יָדָיו
נִשְׁפְּכוּ לְתוֹךְ מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים.

דמות האב בשיר זה מוצגת באמצעות שלוש תמונות.
תאר כל אחת משלוש תמונות אלה, והסבר כיצד הן מבטאות את יחסו של הבן לאביו.

9. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

לא כְּבוֹשׁ / יהודה עמיחי

לא כְּבוֹשׁ,
לא בְּכַת אַחַת, לא כְּלִי,
אֶלָּא כְּדֹשָׁא, בְּאַלְפֵי יְצִיאוֹת זְהִירוֹת-יְרֻקוֹת,
לְהִיּוֹת מְסֻתָּר כְּהֶרְבֵּה יְלָדִים בְּמִשְׁחָק
וְאַחַר מְחַפֵּשׁ.

וְלֹא בְּגִבֵּר הַיְחִיד,
כְּבֹן-קִישׁ, שְׁמִצְאוּהוּ רְבִים
וְעָשׂוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ.
אֶלָּא כְּגֶשֶׁם בְּהֶרְבֵּה מְקוֹמוֹת
מְעַנְנִים רְבִים, לְהִתְחַלְחַל, לְהִיּוֹת שְׁתוּי
פִּיּוֹת רְבִים, לְהִיּוֹת נָשׁוּם
כְּאוֹיֵר בְּשָׁנָה וּמְפֹזָר כְּפְרִיחָה בְּאֵבִיב.

לֹא הַצְלִצוּל הַחַד, הַמְעוֹרָר
בְּשַׁעַר הַרוּפָא הַתּוֹרָן,
אֶלָּא בְּדְפִיקוֹת, בְּהֶרְבֵּה אֲשֻׁנָּבִים
בְּכַנְיֹסוֹת צְדָדִיּוֹת, בְּהֶרְבֵּה דְפִיקוֹת לָב.

וְאַחֲרֵי-כֵן הִיְצִיָּאָה הַשְּׁקֵטָה, כְּעֶשֶׂן
כְּלִי תְרוּעָה, שֶׁר מִתְפַּטֵּר,
יְלָדִים עֵיפִים מִמִּשְׁחָק,
אֶבֶן בְּגִלְגוּלִים הָאֲחֵרוֹנִים

לְאַחַר הַמּוֹרָד הַתְּלוּל, בְּמְקוֹם שְׁמֵת־חֵיל
מִישׁוֹר הַתּוֹרָד הַגְּדוּל, אֲשֶׁר מְמַנּוּ,
כַּתְּפֹלוֹת הַמִּתְקַבְּלוֹת,
עוֹלָה אֶבֶק בְּהֶרְבֵּה רְבוּא גְרָגִידִים.

איזה רעיון מבטא הדובר בבית השני, ובאילו אמצעים הוא מבטא רעיון זה?
הסבר את הקשר בין הבית השני ובין השיר כולו.

10. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

רְאֵי אֲנַחְנוּ שְׁנַיִם מִסְפָּרִים / יהודה עמיחי

רְאֵי, אֲנַחְנוּ שְׁנַיִם מִסְפָּרִים,
עוֹמְדִים יַחְדָּו וּמִתְחַבְּרִים

אוּ מִתְחַסְּרִים, כִּי סוּף-סוּף הַסִּימָן
מִשְ�תַּנָּה מִזְמַן לְזְמַן.

הִיָּה קָשָׁה כָּל-כָּף עַד שֶׁהִגַּעְנוּ
לְעַמֵּד יַחְדָּו, וְגַם יִדְעֵנוּ

כְּפָלִים שֶׁל אֲשֶׁר גַּם שְׂבָרִים,
כְּאֲשֶׁר יִקְרָה לְמִסְפָּרִים.

גַּם עֵתָהּ, תִּחְתַּנְּנוּ, הָעוֹלָם קוֹ שֶׂבֶר —
אֵל תִּירְאֵי, הַבִּיטֵי אִיךָ מֵעֶבֶר

לְאוֹתוֹ הַקּוֹ פָּרַח לָנוּ עֲכָשׁוּ
הַמְּכַנָּה הַמְּשֻׁתָּף.

נושא עמוק ומורכב בא לידי ביטוי בשיר זה בנימה משועשעת וקלילה.
הסבר והדגם קביעה זו על פי השיר.

פרק שני: סיפור קצר

שים לב: אם בחרת בפרק זה, ענה רק על שתיים מהשאלות 11-13 (לכל שאלה – 15 נקודות).

על כל אחת משתי השאלות שבחרת עליך לענות על פי סיפור אחר.

אין לענות על שאלות 11-12 על פי הסיפור "מדירה לדירה".

11. בסיפורים רבים מתואר מצב של זרות וניכור בין בני אדם.

כיצד מצב כזה בא לידי ביטוי בסיפור שלמדת?

הסבר אם המצב הזה מוצג בסיפור כחסר מוצא או נרמזת אפשרות לתיקונו.

12. את העולם הפנימי של דמות ספרותית אפשר לשקף באמצעים שונים: חלום, תקבולת (אנלוגיה),

תיאורי מרחב, מוטיבים, מונולוגים פנימיים.

בחר בדמות אחת בסיפור שלמדת, תאר את עולמה הפנימי, והסבר כיצד אחד או שניים

מהאמצעים האלה מסייעים לשקף עולם זה.

"מדירה לדירה" – ש"י עגנון

13. לפניך קטע מהסיפור "מדירה לדירה". קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

נפל בי לבי פתאום והבטתי על אסקופת הבית. נקייה וצחה עמדה

האסקופה וצללי פרחים השתעשעו עליה. אבל אותו תינוק לא ישב

שם ולא קפץ עלי ולא נתלה בי ולא פשט את ידיו כנגדי. דמומים

נעו צללי הפרחים על האסקופה, וכל תינוק לא היה שם.

מהו המפנה הבא לידי ביטוי בקטע זה?

הסבר את משמעותו של מפנה זה.

פרק שלישי: רומאן ונובלה*

אם בחרת בפרק זה, ענה רק על אחת מהשאלות 14-18.

שים לב: אם יש בשאלה סעיפים א-ב, ענה על שניהם.

14. על שאלה זו אין לענות על פי הרומאנים המוזכרים בשאלות 15-18.

ברומאנים רבים נמתחת ביקורת על סדרי החברה ועל ערכיה.

א. הסבר בקצרה מהי הביקורת על החברה, המובעת בשני רומאנים או ברומאן ונובלה* שלמדת. (20 נקודות)

ב. הסבר והדגם כיצד ביקורת זו באה לידי ביטוי באחת משתי היצירות. בסס את תשובתך על סיום היצירה או על הדמויות או על הסמלים שבה. (10 נקודות)

* **הערה:** אם בחרת להתבסס על נובלה, תוכל לבחור אך ורק מבין הנובלות המפורטות להלן:

נמלים, עתליה, נביא, אחרי הילדות, שונא הנסים, כינורו של יוסי, שלושה ימים וילד, לב הקיץ לב האור, חירבת חיזעה, עוגיות המלח של סבתא סולטנה, לוויה בצהריים, המינה לילה, העיירה שבה נעצר הזמן, לב של כלב, בטבעת החנק, הזקן והים, היונה, טוניו קריגר, מוות בוונציה, הנשיקה למצורע, הורתו, ברטלבי, רעידת אדמה בצ'ילי.

15. מאדאם בובארי / פלובר

א. תאר את התנהגותה של אֵמה בשניים מבין שלושת האירועים: הנשף בטירה של המרקז, היריד החקלאי, ניתוח רגלו של איפוליט. (20 נקודות)

ב. מה אפשר ללמוד מההתנהגות של אמה, שתיארת בסעיף א, על דמותה ועל יחסה למציאות? הסבר את דבריך. (10 נקודות)

16. אנה קרנינה / טולסטוי

א. תאר את התנהגותה ואת תגובותיה של אנה בשניים מבין שלושת האירועים: פגישתה הראשונה עם ורונסקי, מרוץ הסוסים, ביקורה בחדרו של סריוז'ה בערב יום הולדתו. (20 נקודות)

ב. מה אפשר ללמוד מההתנהגות ומהתגובות של אנה, שתיארת בסעיף א, על דמותה ועל יחסה למציאות? הסבר את דבריך. (10 נקודות)

17. החטא ועונשו / דוסטויבסקי

בפגישה הראשונה בין סווידריגאילוב לרסקולניקוב מעיד סווידריגאילוב כי הוא בשר ודם, ושום דבר אנושי אינו זר לו.
האם עדות זו של סווידריגאילוב על עצמו מתיישבת עם דמותו, כפי שהיא מצטיירת בהופעותיו השונות ברומאן? הסבר והדגם את דבריך.

18. ענה על השאלה רק על פי אחד מהרומאנים הבאים:

המשפט, ספר הדקדוק הפנימי, התגנבות יחידים, עיר קסומה, מר מאני, שירה, מקדמות, חיי נישואין, זיכרון דברים, האמן ומרגריטה, אל המגדלור, בית בודנברוק, מאה שנים של בדידות, הקול והזעם, אור באוגוסט.

ברומאנים רבים נמתחת ביקורת על סדרי החברה ועל ערכיה.

א. הסבר בקצרה מהי הביקורת המובעת ברומאן שלמדת. (10 נקודות)

ב. הסבר כיצד ביקורת זו באה לידי ביטוי ברומאן. בסס את תשובתך על סיום הרומאן או על הדמויות או על הסמלים שבו. (20 נקודות)

פרק רביעי: דרמה

אם בחרת בפרק זה, ענה רק על אחת מהשאלות 19-20.

על שאלות אלה אפשר לענות רק על פי מחזה מהמאה ה-19 או מהמאה ה-20.

מחזה מהמאה ה-19 או מהמאה ה-20

19. במחזות רבים העלילה מובילה לגילוי של אמת שלא הייתה ידועה לדמויות.

מהי האמת שמתגלה במחזה שלמדת, כיצד היא מתגלה, ומהי השפעתה על דמות או על דמויות במחזה?

20. ענה על שני הסעיפים א-ב.

אמצעים דרמטיים, כגון דיאלוגים, אביזרים ותפאורה או סצנות מרכזיות, משקפים או מבליטים את הקונפליקט במחזה.

א. מהו הקונפליקט במחזה שלמדת? (10 נקודות)

ב. הסבר כיצד שניים מהאמצעים הדרמטיים משקפים או מבליטים קונפליקט זה.

(20 נקודות)

פרק חמישי: שיר שלא נלמד

שים לב! פרק זה הוא חובה – ענה על שאלה 21 (10 נקודות).

21. קרא את השיר שלפניך, מאת שלמה אביו, וענה על השאלה שאחריו.

את שְׁהֵיית
תקוה מְשִׁית כְּלָחם
הֵיָה לִי שְׂמֵחַ
לְסִיּוֹט חֲרָטָה.
הֵנָּה רָאִי,
כְּבָרָשֶׁת חוּטִים
צִנֵּן וְעוֹד צִנֵּן
בִּי נִקְרָצַת.

אוֹלָם,
חוֹשְׁבָנִי,
עוֹד מְצַט
אֲחֵלִים וְדַאי מִהַחֲלוּמוֹת.
וְאִזּוֹ אֶלְמַד אֶפְלוּ –
אֵיךְ לְהַסְבִּין לְצִלְקָתָה,
אֵיךְ מִתְפָּרִים לְתַרְחִיק
אֶצְבָּעוֹת.

תאר את התהליך שעובר על הדובר במהלך השיר.
הסבר כיצד מבנה השיר והלשון הציורית שבו תורמים לעיצוב תהליך זה.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט